

Ministarstvo poljoprivrede
Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

AFRIČKA SVINJSKA KUGA

EDUKACIJA ZA LOVCE

ZAKONSKA OSNOVA

- Naredba o mjerama za sprječavanje pojave i ranog otkrivanja unosa virusa afričke svinjske kuge na području Republike Hrvatske (NN 111/18)
- Naredba o smanjenju brojnog stanja pojedine vrste divljači (NN 115/18)
- Naredba o mjerama zaštite zdravlja životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2019. godini (NN 5/19)
- Odluka EK 2014/709
  - PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2018/834
Zabranjeno otpremanje živih divljih svinja u druge države članice i treće zemlje
- Pravilnik o mjerama kontrole afričke svinjske kuge (Narodne novine, br. 112/07)
- Pravilnik o dijagnostičkom priručniku za afričku svinjsku kugu (Narodne novine, br. 116/08)
- Pravilnik o načinu praćenja, prijavi i izvješćivanju o pojavi bolesti životinja (Narodne novine, br. 135/14)
- Nacionalni krizni plan za ASK

O BOLESTI

- Uzročnik: DNA **virus** s ovojnicom koji pripada rodu *Asfivirusa* iz porodice *Asfarviridae*
- Uzrokuje bolest svinja - ***Sus scrofa*** (domaćih i divljih) i nije opasan za druge životinje i ljude
- Bolest se manifestira uglavnom u obliku hemoragijske groznice (vrlo slična klasičnoj svinjskoj kugi)
- Najčešće je brzog tijeka i od pojave simptoma do uginuća prođe tek nekoliko dana
- Glavni simptomi: povišena tjesena temperatura (iznad 40°-42°C), gubitak apetita, bezvoljnost, ležanje, iscjedak iz nosa, krvarenje iz tjesenih otvora, krvarenja na koži i sluznicama, pobačaj
- U divljih svinja – nemogućnost kretanja, ležanje te povećana slezena i krvarenja u limfnim čvorovima

OTPORNOST VIRUSA ASK

- Preživljava najmanje:
  - 11 dana u izmetu (pri temperaturi od 20°C)
  - 1 mjesec u vlažnim svinjskim oborima
  - 70 dana u krvi na drvenim daskama
  - 15 tjedana u raspadnutoj krvi
  - 18 mjeseci u krvi na 4° C
  - 112 – 399 dana u proizvodima od svinjskog mesa (šunka)
- Lešine su zarazne 3-5 tjedana
- Stabilan pri pH od 4 do 13

PUTEVI ŠIRENJA BOLESTI

- Direktnim kontaktom zaražene svinje s drugim svinjama
- Indirektnim kontaktom putem stelje, hrane, vode, opreme, vozila, ljudi ili drugih životinja koji su bili u kontaktu sa zaraženom svinjom
- Najznačajniji način prijenosa je putem sirovih ili slabije termički prerađenih proizvoda od svinjskog mesa podrijetlom od zaražene svinje
- Najčešći način širenja osim direktnog kontakta je upravo nelegalnim unosom zaraženih proizvoda od svinjskog mesa
- Tijekom preventivnih mjera u EU u zaplijenjenim osobnim pošiljkama na granici s trećim zemljama u relativno velikom broju proizvoda potvrđen virus ASK

CIKLUS ŠIRENJA ASK

- Virus ulazi u populaciju divljih svinja kontaktom sa zaraženom svinjom
- Virus se širi među populacijom divljih svinja
- Zaražene lešine su izvor virusa u okolišu i u području s vrlo malom gustoćom populacije
- Virus se širi 30-50 km godišnje
- Zbog ljudske pogreške virus se prenosi na domaće svinje u novo područje gdje se zaraza nastavlja širiti

RIZICI ZA ŠIRENJE ASK

- Kasno otkrivanje
- Populacija divljih svinja:
  - Broj novo zaraženih divljih svinja proporcionalan je veličini populacije
  - Trajanje epidemije je proporcionalno veličini populacije
- Okoliš – šumsko područje
- Neprikladna lovna metodologija
- Neprimjenjivanje biosigurnosnih mjera tijekom lova
- Zaražene lešine ostaju u okolišu
- Krivolov

ŠIRENJE ASK

From the GENETIC DATA

All Eastern European ASFV isolates characterized clustered within p72 genotype II

Single introduction → Since its introduction in 2007 in Georgia all ASFV isolates circulating in Eastern and Central Europe are classified within p72 genotype II.

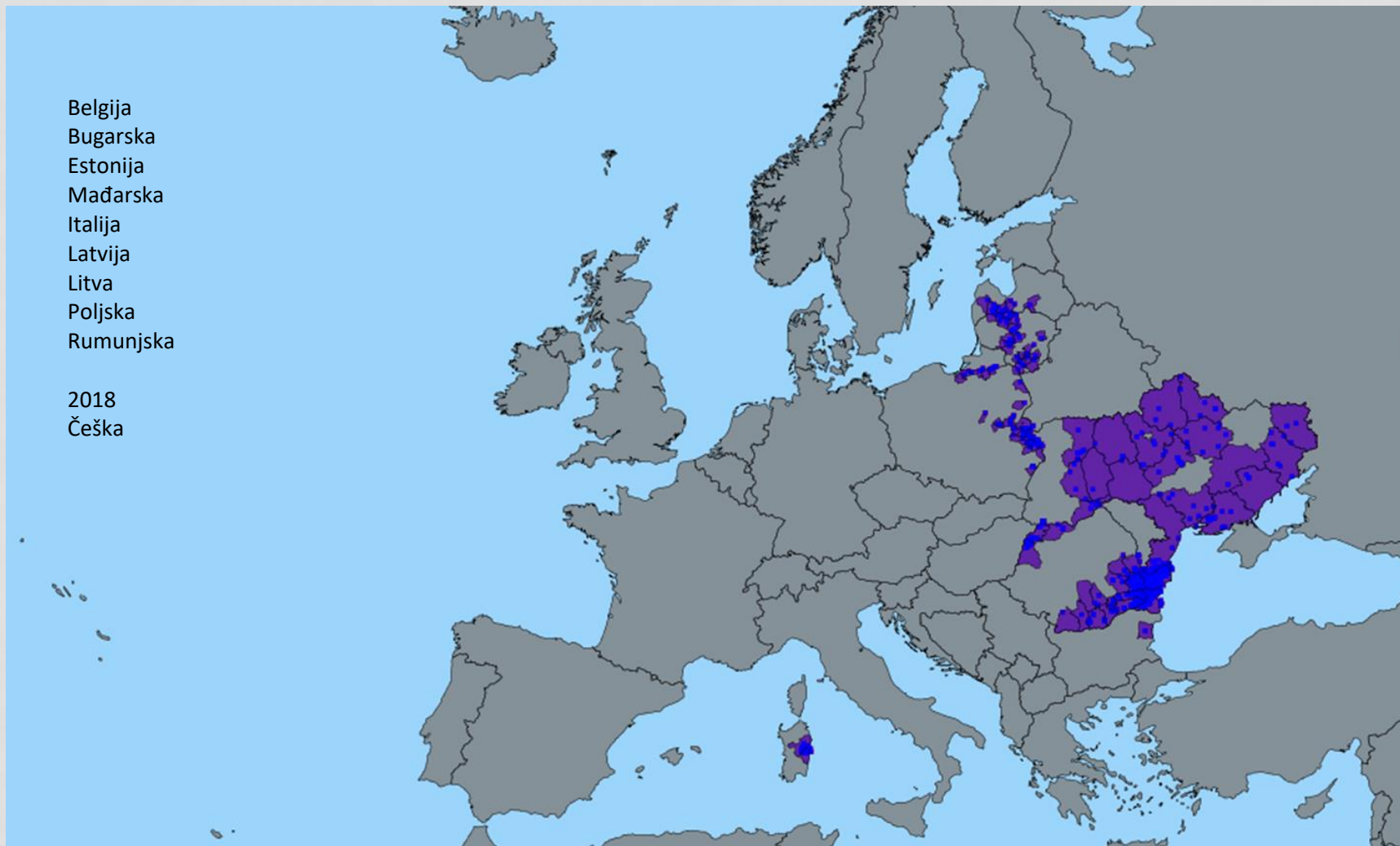

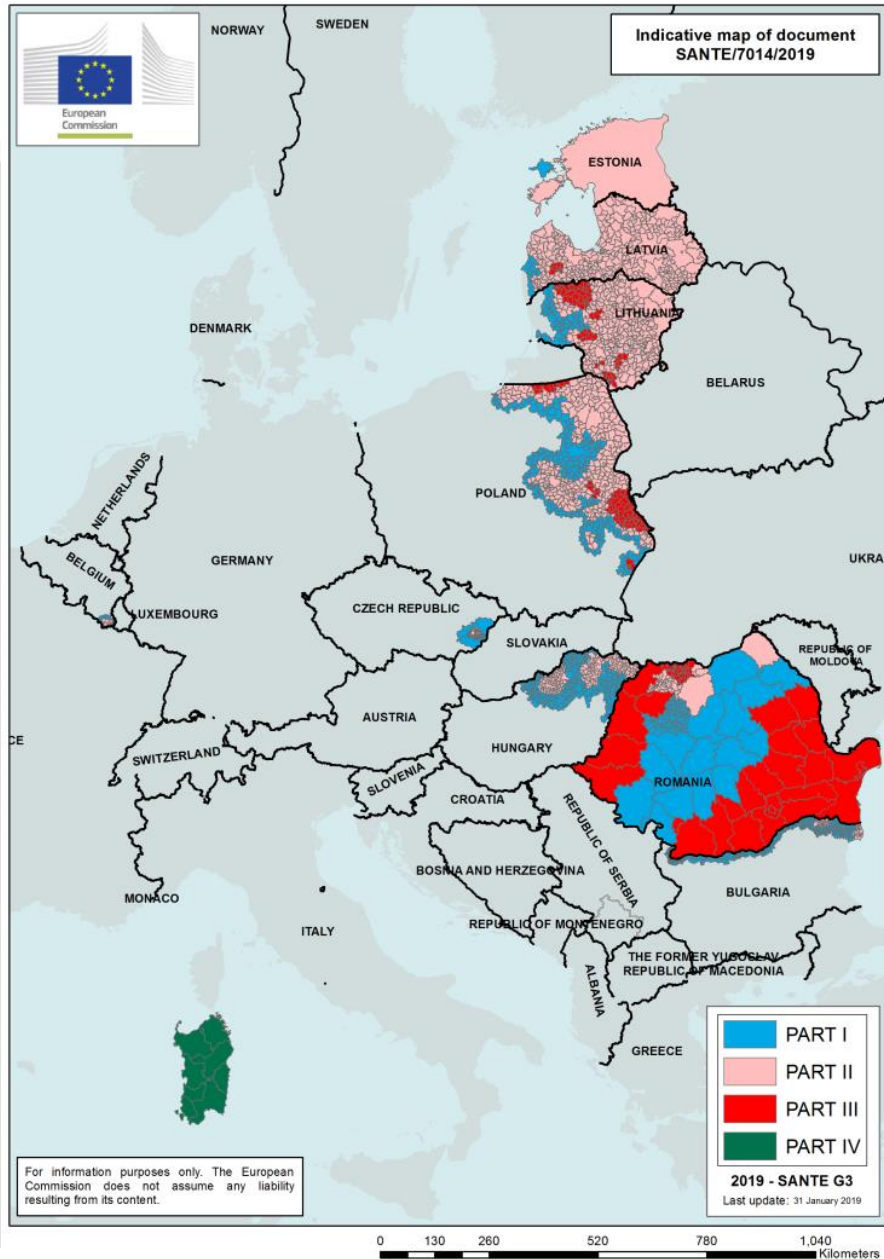
TRENUTNA PROŠIRENOST ASK

Belgija
Bugarska
Estonija
Mađarska
Italija
Latvija
Litva
Poljska
Rumunjska

2018
Češka

REGIONALIZACIJA - MJERE OGRANIČENJA

SUMNJA NA ASK

- Svaka divlja svinja nađena uginula
- Svaka divlja svinja s uočenim znakovima boelsti (promijenjeno ponašanje)
- Svaka odstrijeljena divlja svinja na kojoj su uočene promjene na organima

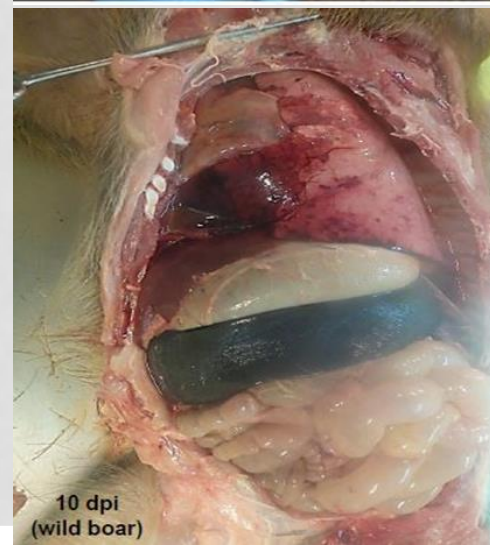

SUMNJJA NA ASK

PROMJENE NA UNUTRAŠNJIJIM ORGANIMA

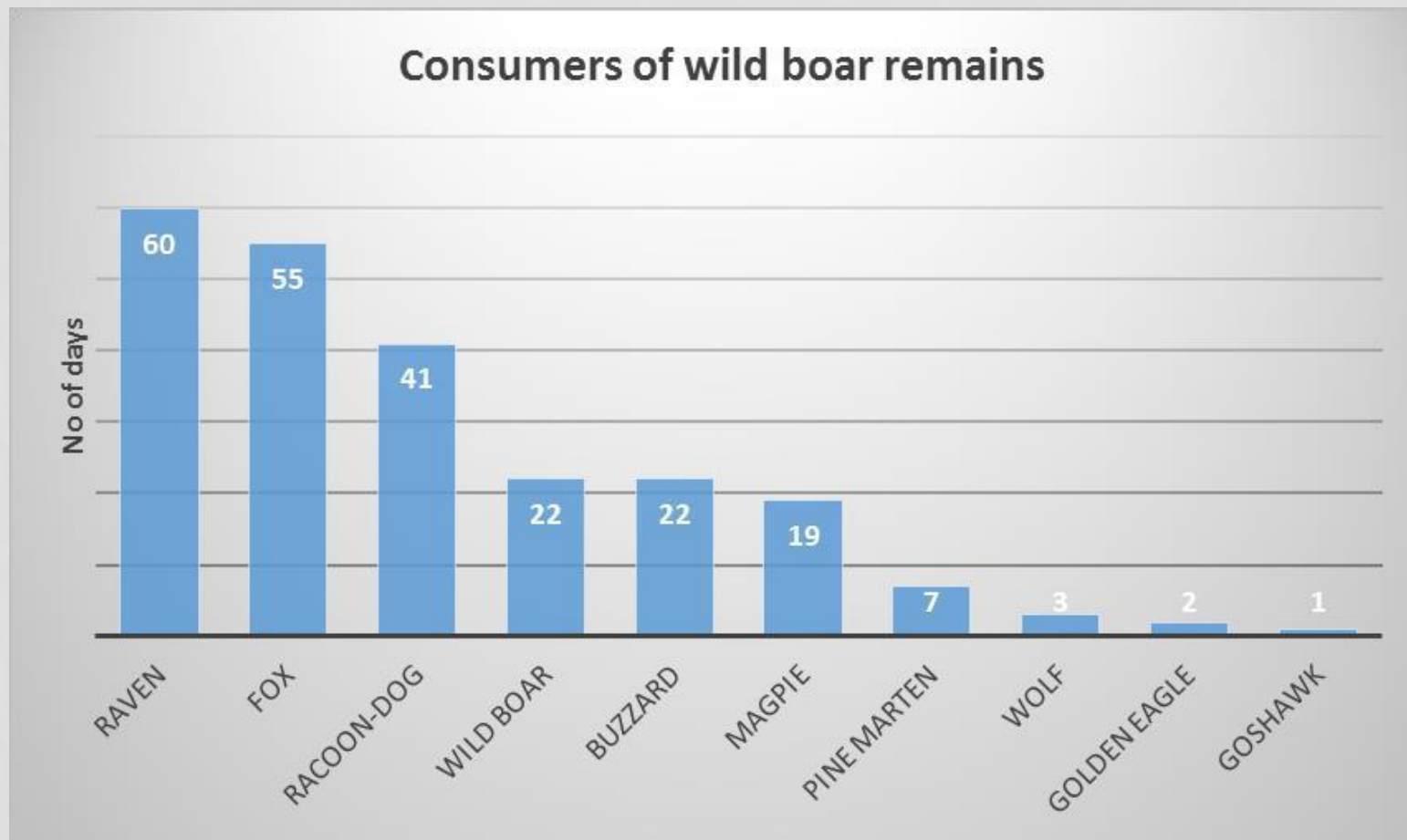

VAŽNOST PRIJAVE SUMNJE

- Podaci temeljeni na dosadašnjem iskustvu:
  - 0,5-1% od procjenjene populacije divljih svinja se nađe uginulo
  - Oko 10% godišnji mortalitet u divljih svinja
- Cilj je pronaći bar 10% od ovog broja
ILI
- 1% od ukupnog broja živih divljih svinja

KONTAKTI S LEŠINAMA DIVLJIH SVINJA

+ 19 divljih svinja koje pridu bez kontakta

VAŽNOST PRIJAVE SUMNJE

- Vjerojatnost otkrivanja virusa ASK je 55 puta veća u uginulih divljih svinja nego u odstrijeljenih
- 98 od 100 zaraženih detektira se u uginulih divljih svinja
- Od zaraze do pojave prvih simptoma prođe 3-5 dana
- Bolest traje od 4 do 19 dana
- Virus se izlučuje dan do dva prije pojave simptoma – izlučevinama i krvlju

ULOGA LOVACA U PRIJAVI SUMNJE

- Lovci trebaju biti educirani kako
  - Prepoznati simptome ASK
  - I kome trebaju prijaviti sumnju
  - Neškodljivo ukloniti otpad
  - Primjenjivati biosigurnosne mjere
  - Provoditi higijenu lova
- Upravljanje populacijom divljih svinja – TKO DRUGI?
  - Smanjenje populacije: povećani odstrel
  - Zabrana prihrane
  - Odgovarajući način lova
  - Traženje i prijava (uklanjanje) lešina

ISKORJENJIVANJE ASK U DIVLJIH SVINJA

- Vrlo teško
- Vjerojatnost za iskorjenjivanje se povećava ako:
  - je populacija smanjena što je više moguće
  - su lešine neškodljivo uklonjene (što je više moguće)
  - se lov odvija pod strogim biosigurnosnim mjerama
- Ključno je smanjenje virusnog zagađenja okoliša

PROVEDBA PREVENTIVNIH MJERA

- Aktivno traženje i prijava uginulih divljih svinja
- Pojačani odstrel:
  - Besplatan pregled na trihinelu
- Provedba biosigurnosnih mjera u lovištu prije, tijekom i poslije lova

NAPOMENA:

Nastavak uzorkovanja na KSK za lovoovlaštenike koji su zaprimili obrasce i opremu za uzorkovanje

ZAKLJUČCI

Lovci su najbliži divljim svinjama!

Budite spremni i educirani!

Uvijek prijavite nadležnim službama!

Zapamtite: vi ste prvi na liniji!

Higijena i primjena biosigurnosnih mjera
u lovu je ključna!

Mislite na mogućnost zaraze mesom!

PRIJAVITE!

INFORMACIJE I KONTAKTI

Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

- Broj telefona: 01/6443 540
- E-mail adresa: veterinarstvo@mps.hr
- Web stranica: www.veterinarstvo.hr
- Informacije o ASK:
<http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=269>

- Žaklin Acinger-Rogić – 01/6443 839, 099/8156 254,
zaklin.acinger@mps.hr
- Ivana Lohman Janković – 01/6443 857,
ivana.lohman@mps.hr
- Nadležne ovlaštene veterinarske organizacije
- Nadležne ispostave Veterinarskih ureda

HVALA NA PAŽNJI!

